

ХАПҚ БҮЛ, ЭПИМ, ХАПҚ БҮЛ, ЭПИМ, ХАПҚ БҮЛ, ЭПИМ!

Мухаммад ЮСУФ
Мен дунёни нима қилдим,
Ўзинг ёруғ жаҳоним,
Ўзим ҳоқон,
Ўзим султон,
Сен тахти Сураймоним,
Ёғизим,
Яғонам дейми,
Топинган кошонам дейми,
Ўзинг менинг улуглардан
улугимсан, Ватаним...

Шодон куним гул отган сен,
Чечак отган изимга.
Нолон куним юлаттан сен,
Козинг босиб юзимга,
Сингер дейми,
Онам дейми,
Ҳамдарду ҳамхонам дейми,
Офтобдан ҳам ўзинг меҳри —
Илигимсан, Ватаним.

Сен Машрабсан,
Ҳалқда тумор,
Балҳда дорга осилган,
Навойисан, шоҳ ёнида
Факирни дуо килган.
Яссавийсан, менини деб,
Кўригиган давло қилган,
Минг бир ёғи очилмаган
Кўригимсан, Ватаним.

Сен Ҳўжандсан,
Чингизларга
Дарвазасин очилмаган,
Темур Малик орқасидан
Сирдарёга сакраган.
Муқаннасан қорачиги
Оловларга сараган,
Широкларни кўрган чўпон

ВАТАНИМ

Чўлигимсан, Ватаним.

Ким Қашқарни қилди макон,
Ким Энасий томонда,
Жалолиддин — Курдистонда,
Бобуринг — Хиндистонда,
Бу қандай юз қаролиг деб,
Ётарлар зиминоста,
Тарқаб кетган тўйсон олти
Уруғимсан, Ватаним...

Ўглим, десанг осмонларга
Фирот бўлиб учгайман,
Чамбили юртда Алномишга
Навкар бўлиб тушгайман,
Падаркушдан пана қилиб
Улубегинг кучгайман,
Фичир-гичир тишимдаги
Сўлигимсан, Ватаним...

Ўтган кунинг — ўтган кундир,
Ўз бошингга ётган кун,
Қодирийни берган замин,
Қодирийни сотган кун,
Кўлин бօғлаб,
Дилин дөғлаб,
Етаклашиб кетган кун,
Воҳ болам, деб айтольмаган
Дудуғимсан, Ватаним...

Сен — шоҳлари осмонларга
Тегиб турган чинорим,
Ота десам,
Ўглим деб,
Бошин эгкан чинорим,
Кўйнимдаги ифтихорим,
Бўйнимдаги туморим,
Ўзинг менинг улуглардан
Улугимсан, Ватаним!

Мухаммад Юсуфнинг кўзлари ҳам, чехраси ҳам
ҳамиша латиф бир куйни хониш қилгандай эди.
У обрў талашмас, иззатини сўроқлаб югуриб
юришдан ор қиласди.

Абдулла ОРИПОВ

НАВОЙИ

Хитобларга кўмилиб ҳотам,
Буюк шоир, дейиш-ку осон.
Ҳеч кими йўқ Навоийни ҳам,
У ҳам мендек бир фариб инсон...

Кечиргайми ҳазрат ўз қавмин,
Бир-бирига бўлмаси паноҳ:
Подшосининг билмаса

қадрин,

Гадосини сийламаса гоҳ?..

Юрагини чаққандек ари

Пир енгидан кириб яширин,
АЗобмасми, набирадари
Кўзин ўйиб юрса бир-бирин?..

Юм-юм йиглаб ётмасми устоз,
Қабрида ҳам юрак-багри қон —
Шоирлари сўйламаса рост,
Олимлари талашса унвон?..

Мангур назм гулшани сўлмас,
Навоий-ку яшар то абад.
Оқибатсиз элда эрк бўлмас,
Мурувватсиз юртда саодат...
Сайд АҲМАД

Мухаммад Юсуф покиза инсон эди. У одамларниң эсини оғдириган, ўйлатган, кулдириган, йиглатган, топган тутганини одамлар устидан сочган саҳилик тимсоли эди. Энди шоирнинг ўзи йўқ, аммо Мухаммад Юсуф деб аталмиши шеърият бор.

Сайд АҲМАД

Мухаммад Юсуфнинг шеърларини ўқисам, Шарқда минг йилдан бери кишилар завқи-шавқини кўзгаб, фикру-ўйи, орзу умидларига мадд бериб келаётган номи жаҳона машикур Абулқосим Фирдавсийнинг шоҳ сатрлари ёдга тушади:

**Кўп олий касрлар бўлурлар ҳароб,
Уруб кору ёғигир, шамол, офтоб.**

Вале шеърдан бу бинойи жаҳон,
Уни дарз этолмас шамолу бўрон.
Суҳан түхмин экдим чекиб меҳнатим
Мен ўлмам, асрлар яшайдур отим!

Йигирма йил сиз билан бирга гуҳо бўлган воқеалар тез-тез эсга тушади. ... ўша хуш онлар тушдайн
ўтди-ю кетди.

Мухаммад Юсуф (чапдан ўнгга) ижодкор дўстлари Сирожиддин
Сайид ва Эркин Усмонов билан
1987 йил.

**Муҳаммаджон ноёб
истеъдод эгаси, одамларга
мехрибон, соғдил, мард ва
камтарин инсон эди. Унинг
ёрқин хотираси
барчамизнинг қалбимиизда
доимо сақланади.**
Ислом КАРИМОВ

МЕХР ҚОЛУР

Ўтар қанча йиллар тўзони,
Юлдузлар — кўзёши самони,
Ўтар инсон яхши-ёмони,
Мехр қолур, муҳаббат қолур.

Кораҷӯғда порлаган ўша,
Иқболига чорлаган ўша.
Дунёни тор айлаган ўша —
Мехр қолур, муҳаббат қолур.

Анор сенинг юзларинг, сулув,
Хумор сенинг кўзларинг, сулув,
Мехр қолур, муҳаббат қолур.

ЯХШИ

Хуршид ДАВРОНга

Эй дўстларим, дунёда
Ортда қолган из яхши.
Булбули йўқ баҳордан
Кумри тўла куз яхши.

Миннат тўла ҳалводан
Айвондаги муз яхши,
Ўпич кўрган паридан
Сепкли тошган юз яхши,
Ичмасанг ҳам қимиз зўр,
Куммасанг ҳам қиз яхши.

Олисдаги олтиндан
Кучқодаги гард яхши,
Вафоси йўқ хотиндан
Давоси йўқ дард яхши.

Галамис берган газнадан
Бурда арпа нон яхши,
Киркта қолган ёд яхши,
Битта Муҳаммад яхши.

Муҳаммаджон камдан-кам туғиладиган истеъдод эгаси бўлиш билан бирга, камдан-кам шоирда учрайдиган хислат эгаси — шуҳратдан қочадиган камсуқум инсон эди. У шуҳратнинг эмас, шуҳрат унинг ортидан кувид юарди.
Озод ШАРАФИДДИНОВ

ОНАИЗОР

Кўнглим қолса булбулдан ҳам, гулдан ҳам,
Қолар бўлсан бир кун ахир тилдан ҳам...
Агар бир зот йигласа чин дилдан ҳам —
Онам йиглар, онам йиглар, онам у...

Сигмай қолсан шундай кенг бу жаҳона,
Осмонларга руҳим бўлса равона,
Жонсиз таним устида ҳам парвона —
Онам йиглар, онам йиглар, онам у...

Тонар бўлса қўлимдаги тор, дунё,
Уч кун ўтмай унуптай дўст-эр, дунё.
Еру кўкни титратиб, зор-зор, дунё —
Онам йиглар, онам йиглар, онам у...

Гулдаг кулиб юрмасмиди ўғлим деб,
Қўриб кўнглим тўлмасмиди, ўғлим деб,
Онанг ўлса бўлмасмиди ўғлим деб
Онам йиглар, онам йиглар, онам у...

Кўнглим қолса булбулдан ҳам, гулдан ҳам
Қолар бўлсан бир кун ахир тилдан ҳам.
Агар бир зот йигласа чин дилдан ҳам —
Онам йиглар, онам йиглар, онам у...

Муҳаммад Юсуфнинг пойтахтдаги илк қадамлари
таникли ёзуви Назир Сафаровнинг хонадони осто-
насидан бошланганди. ... Озғингина, истараси ис-
сик, қорачагина йигит бир кўрищаёт мени ўзига тор-
тган эди. Тугма истеъдод соҳиби эди.

Эркин ВОХИДОВ

Яқинда зиёрат қилдим. Дуоларга кўл очди. Ҳазрат
Аҳмад Яссавий макбарини тавоғ қилмоқлик орзусини
айтилди...

Ҳаёт бўлганингизда эллик кундан кейин эллик-
ка кирадингиз. Сиз ўлмагансиз, яшапсиз, яшай-
сиз!

Ўринбой КЕНЖА

**Олмалиқ савдо очиқ ҳиссагорлик
жамияти ва тадбиркор Арслонбек Жаналиев
республика хотин-қизларини 8 Март байрами
билан самимий қутлайди. Улуғлар дейдиларки, аёл
оламни гўзал, меҳрли ва адолатли қилиш учун
яратилгантур. Юзларингиздан табассум аримасин,
бахтиёрлик доимо ҳамроҳингиз бўлсин, мукаррам,
мўътабар аёллар!**

ИБН СИНО ҲАҚИДАГИ РИВОЯТЛАР

Бутун жаҳонга маълум ва машхур азиз ватандошимиз, буоролик Абу Али Ибн Сино ҳақида кўп ривоятлар, ҳикоятлар ўқиганимиз, эшитганимиз. Зеро унинг илм-ғон оламида, ўзининг қасби-кори бўлган табиблук соҳасида тўкилган қизик ҳикоялар алломанинг эл-юргут ўртасида достон бўлиб кетган буюк ишлари туфайлидир. Куйида улуф ҳаким ҳақидағи ривоятлардан айримларини эътиборингизга ҳавола этурмиз, азиз газетхонлар.

УЗУК ВОҚЕАСИ

Ибн Синонинг онаси Ситорабону узугини йўқотиб қўйиб, уни "сен олгансан" деб хизматкор қиздан кўриди. Ўшанда онаси қизни уришаётганда бешикда ётган Ибн Сино ҳаеб һийгайвериди. Онаси бўлса узук сабаб бечора чўри қизни ўдан ҳайдаб юборибди.

Ибн Сино биринчи бор тили чиқсанда онасига:

- Сиз ўшанда хизматкор кизга бекордан-бекорга тухмат килдингиз, узугингиз ун олаётганингизда коп ичига тушуб колган эди, — дебди.

Дарҳақиқат онаси бориб ун сакланадиган қопга қўлини тикиб кидирган экан, узук ўша ерда турган экан.

Шундан кейин чўри қиздан минг бор узр сўраб, уйларига қайташиб олиб келишган экан.

ҚАТИҚ ҲАҚИДА

Бир куни Ибн Синонинг шогирдлари сұхбат чогига:

— Устоз, сиз агар оламдан кўз юміб кетсангиз, беромларни ким даъволайди, ўрнингизга ким қолади, — деб сўраб қолишибди.

Шунда Ибн Сино:

— Мендан кейин қатик қолади, — дебди.

НАФС

Ибн Сино Хоразмда Беруний билан бирга бир овқатхонага кириб ўтиришган экан, бир семиси киши кириб хизматкорга:

— Бир коса ламон ва ўнта кабоб келтириш, — дебди.

Халиги одам ламонни пакка тушубириб, ўнта кабобни ҳам битта кўйиб ёбди. Яна олтига сомса билан бир коса палов олиб келишини илтимос айлабди. Йигит ҳар иккала таомни ҳам еб бўлган экан, Ибн Сино Берунийга қараб:

— Энди бу одам ўлади, — дебди.

Шу топда ҳўрданда яна хизматкорга:

— Энди бир коса қатик келтир, — деб қолибди.

Ибн Сино:

— Энди ўлмайди, — дебди Берунийга.

БОЛА ТАРБИЯСИ

Алломалар мажлиси чоғига Ибн Синодан бир киши сўраб қолишибди:

— Мана гап бола тарбияси ҳақида бораётган, бу ерда турли фикрлар иззор этилди. Ўш, табиби олам, айтингчи, бола тарбиясини, унинг қайси ёшидан бошламоқ даркор? — дебди.

Шунда Ибн Сино:

— Бешикдан бошламоқ зарур, — дебди.

САЛОМ-АЛИК

Ибн Сино шогирди билан кетаётган эди. Бир ёш бола жилтини кўтариб мактабдан келаётган экан. Шунда Ибн Сино болага қараб:

— Ассалому алайкум, — дебди қўлини кўксига қўйиб.

Бола ҳам саломга алик олибди, хеч нарса билмагандай бепарво ўз йўлига кетаверибди.

Шунда Ибн Сино:

— Нега шу ёшигина болага борурсиз устоз, сиз ахир...

— Эй азизим, бир кун келиб шу бола пошшо бўлиб қолса, нима дейсан, — дебди.

ДАРС ВАҚТИДА

Ибн Сино ўқувчилари билан сабок олиб бораётган экан, шогирдлардан бирни музаллиманинг саволларига жавоб берниб турганда чопар келиб табиини Амир йўқлаётганини ва зудлик билан саройга боришини айтиби.

Ибн Сино унга ўтибор ҳам килмасдан, бошини қимирлатиб, ўқувчинининг сўзларини маъқуллай бериши.

Шунда чопарнинг бирор жаҳни чиқиб:

— Ахир сизни Амир тезда етиб келсин деб эрди, деган экан.

Ибн Сино:

— Мен нима деяпман, мана, қўриб турибисизи, ўш деяпман-ку, деб қалласини ликиллатишни давом этириби.

Болалар кулиб юборишибди.

ГОРДАГИ ТАЪЛИМ

Ибн Сино уасиси билан бирга илм истаб гарб томонга қараб ўйлга тушибди. Бир жойга етиб борсалар, тоғдаги гордан одамлар чиқиб келаётган эмиш. Маълум бўлишича, горда жуда катта китоблар хазинаси бор экан. Гар бўлса ҳар йили бир марта очилар, унга кириб олсанг олганинг, кейин яна ёпилиб қолар экан.

Ибн Сино уасиси Махмуд билан емак-имчамлиғи ғамлаб, бир йилга етарли шаъм ҳам олиб горнинг очишиш вақтини пойлаб туриб, унга кириб олишибди. Ҳуллас, бир йил ўтгач қатиб чиқишиганда сокол-мўйлаблари, сочлари ўшиб, кийимлари рўядан бўлиб кетган экан, одамлар уларни танимай "қочинглар, алвости келмоқда", деб ҳаммалари ҳар томонга ўғурни көлишибди. Гордан чиққаб "иблис"-ни ушлаб подиших ҳузурига олиб боришибди. Подиших ҳам одам киёфасини ўқотган бу иккича алвостини дархол қатъ этишини буюшибди. Жаллод киличи бошларидан турганда Ибн Сино уасишига:

— Шунча китобни нечун мутолаа айладик, фойдаси тегмаган илм кимга ҳам керак, деб бир асуғон ўқиган экан, момақларидоқ гумбирлаб, чакмоқ чакиб, бир пастда ҳаммаёк остин-устун бўлиб кетибди. Ака-ука саройдан чиқишиб, ўз йўлларига равона бўлишибди.

ВАСИЯТ

Ибн Сино ўзининг энг яқин ва севимли шогирдига: "Агар мен вакти-соати етга, дунёдан кўз юмб кетсан, анави шишарадаги ўзим тайёрлаб кўйган доридан ҳар куни бир томчидан кирк кунга қўйурсан, деб васият қилиби.

Шогирд ҳаким вафотидан сўнг, унинг айтганингнайни бажо келитириб, ўша шифобашиндорини ҳар куни бир томчидан қуяверибди. Ўтис томчи кийманинг аниқиб: "кўй-кўй" деб бошлабди. Охирги томчини энди кўймоқчи бўлган экан, кайдандир белавруд шамол келиб, шишишина тушириб синдирибди. Ривоятларга қараганда, ўша гордан ҳамон "кўй-кўй" деган овоз чиқиб турармиш...

Максуд КОРИЕВ

«САОДАТ» ЖУРНАЛИ ЖАМОАСИ

мүнисса, мўмина, меҳфибон, сабр-қаноатли, камтафин, оқибатли, одамлари эзгулик қилиб ғарлемайдиган, ҳидоят иғлида имон-эзтиқодли аёлларни 8 Март — Ҳалқаро хотин-қизлар байрами билан самимий табриклайди!

Оналар бахтига юртимиш тини бўлсин, дастурхонларимиз нози неғматларига тўлсин!

Дарфманлари яратган Оллоҳинни ўзи шифо берсин!

Баҳорнинг илк кунлари.

Хусанбай АРАББОЕВ олган сурат лавҳа

500 миллион доллар Ироққа қайтариладими?

Саддом Ҳусайнга тегишил 500 миллион доллар маблагни Ливан бош вазири Рафиқ Ҳарири Ироқ давлатига қайтарилишига ваъда берди. Бош вазирининг таъкидлашича Ироқ вактинчалик бошпара кенгаши мазкур маблагнинг ўтказилиши конунг бўлишина кафолатлаши ба бу хусусда Ливан ҳукуматига расмий хат билан мурожаат қилиши зарур.

ЧИНГИЗХОН ПИЁНИСТАЛАРГА УЛФАТМИДИ?

Ва ниҳоят, Россия миллий наркологик тадқиқотлар марказининг мутахассислари рус кишисининг алкаголга ўзигина қаон ва қаерда бошланганлигини изоҳлаб бериши. Мазкур бўлишича, Россия ахолисининг кариб тенг ярмига алкаголь билан алоқ-чапоқлик Чингизхон армиясининг аскарларидан мерос бўлиб қолган ген орқали ўтган экан. Мазкур ген алкаголнинг организмда қайта ишланиши учун жавобгар бўлиб, "осиёлик ген"ни мерос қилиб олган росиянликлар жуда тез физиологияни бўлиб кўлишиади. Охир оқибатда бундай кишилар ичиликбозлиқка муккасидан шўнигид кетишилари шубҳасиз экан. Ушбу геннинг европа тири билан "мукофотланган" росиянликлар эса мастлик ҳолатини анча енгил ўтказадилар. Бу тажрибадарда иштирок этган москалар талабаларга 350 грамм ароқ ичил, сўнг бир неча тест синовларидан ўтиш таклиф қилинди. Кўнгиллилар компьютер ўйинларини ўйнаши, саволларга жавоб берилди. Айни тайинида ўткачларни талабларга 350 грамм ароқ ичил, сўнг бир неча тест синовларидан ўтиш тақлиф қилинди. Кўнгиллиларни ўйинларига жавоб берилди. Мазлум бўлудики, Конигдаги алоқолга мунтазам текшириб турдилди. Мазлум бўлудики, Конигдаги сиптиларни қонгидардаги ҳолатини анча суст кечади. Мўгулча ген соҳибларининг бора-бора ашаддий пиёнистага айланни қолиши ҳаффи баландлигини ўзигина ўғланда, мазкур тадқиқотлар спиртли ичимликларни даволаша борасида янги услубларни ишлаб чиқишида кўл келишиб шубҳасиз.

РУСЛАН ГЕЛАЕВ ЙЎҚ ҚИЛИНДИ

Конли жиноятлари билан ном қарангдан дала командири Руслан Гелаев Догистонда чегарачилар билан конли тўкнушда ўйнади. Айни тайинида олганда киёнини ўзиганини қолишиб турдилди.

Руслангидан янги телефоно радиони тардик. Тизимда бундай рагам йўқ эмиш. "Робот қизча"нинг жавобини эшитишга разомларда иштадиган тушди. Бошлиқнинг ёрдамчисидан билан боялди. У радионинг Ташкентта кетганини антеннада.

— "Сотка"си ўзгартамиди?

Фельетон-топшишмоқ

ди, ой охири, очишиши билан обуна қиласмиз.

— Тошкентдан тўрт марта телефон килдим. Районларга чиқиб кетган экансиз.

— "Сотка"га қўлмабсиз-да.

— Килдим, улана олмадим.

— Ҳа, ўтгачча ўтган ҳафта ногерни ўзгартиргандам, ҳақини талаб қилиб келадиганлар, илтимосчилар кўп, ваъдан бериб кутулмасак...

У янги номерни айтди, ёзиб олдим.

— Сизни кузатиб чиқмай кўяқолай, одамлар кўпайиб кетиди — деди-да, қабулхонадаги мансидан.

— "Сотка"си ўзгартганими?

— Ҳа, ўтган ҳафта яна янгилананди...

— Янги рақамини айтольмайсизми?

— Йўқ...

— Ҳисоб рақаминглар очилдими?

— Йўқ, очилмади, иккича учдан бери маъшоп аломаламиз.

... Корхонанинг бандаги ҳисоб рақами ёпиқ бўлса, бир ойда учтўрт марта кўл телефони рақамини тарзиганини ўзгартирашга маблағнинг кафардан олпаги экан.

Елғон, ёлғон сўзлар, ёлғон вальдалар, субтүзизликлар...

Қаҳрамонимизнинг номини тўлиғи мэмоқи эдик. Аммо бир ҳаммасиб "сотка"сини тез-тез ўзгартирадиганлар жуда кўп эканини айтди, бу фикрдан бизни қайтарди...

Холис НИЯТ

Газета 014-ракам билан рўйхатдан ўтган.

Буортма: Г — 331.

Хажими 2 босма табок.

Сотувда эркин нарҳда .

Саҳифаловчии: Раъю ИСМАИЛОВА